

Ε Λ Λ Η Ν Ι Κ Η Δ Η Μ Ο Κ Ρ Α Τ Ι Α

Προς
τους Ιατρικούς Συλλόγους
της χώρας

Αθήνα, 14-4-2020
Α.Π.: 5420

Κοινοποίηση:

Υφυπουργό Υγείας κ. Βασίλειο Κοντοζαμάνη
Γ.Γ. Δημόσιας Υγείας κ. Παναγιώτη Πρεζεράκο
Γ.Γ. Υπηρεσιών Υγείας κ. Ιωάννη Κωτσιόπουλο
Ιατρικές Εταιρείες
Εκλέκτορες Π.Ι.Σ.

ΘΕΜΑ: “ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΠΑΡΟΧΗ ΙΑΤΡΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ”

Οι παρούσες συστάσεις έχουν σκοπό την καταγραφή ελάχιστων προϋποθέσεων για την εξ αποστάσεως παροχή ιατρικών υπηρεσιών. Τονίζουμε ότι σύμφωνα και με το από 27.3.2020 με αριθμό πρωτοκόλλου 5266 έγγραφο μας, η παροχή υπηρεσιών τηλεϊατρικής δεν είναι ρυθμισμένη από την κείμενη νομοθεσία. **Η ευθύνη για την παροχή ιατρικών υπηρεσιών μέσω τηλεϊατρικής (με οποιοδήποτε μέσο) βαρύνει αποκλειστικά τον ιατρό.** Συνεπώς οφείλουμε να παρέχουμε τις κατωτέρω (γενικές) συστάσεις:

1. Η πρακτική της εξ αποστάσεως Ιατρικής, ιδίως μέσω τηλεφώνου ή μέσων που αποκλείουν την κλινική εξέταση του ασθενούς, έχει εξαιρετικό χαρακτήρα και αφορά περιστάσεις υπό τις οποίες η παροχή ιατρικής φροντίδας δεν είναι δυνατή με κανέναν άλλο τρόπο σύμφωνα και με τους κανόνες της ιατρικής επιστήμης.
2. Σε κάθε περίπτωση, ο Ιατρός οφείλει να έχει εξαντλήσει τις υπάρχουσες, υπό τις δεδομένες συνθήκες, δυνατότητες προς διενέργεια αξιολόγησης του ασθενούς με φυσική παρουσία.
3. Σε περίπτωση παροχής σύνθετων ιατρικών οδηγιών προς τον ασθενή ή οδηγιών για την λήψη φαρμάκων, ο Ιατρός οφείλει να αποστείλει μετά την επικοινωνία να αποστέλλει προς τον ασθενή τις οδηγίες μέσω SMS ή e-mail.
4. Στο παραπάνω πλαίσιο ο **θεράπων Ιατρός** δύναται να προβαίνει σε Ιατρικές Πράξεις, περιλαμβανομένης της συμβουλευτικής υποστήριξης του ασθενούς, εφόσον:
 - Έχει εποπτεία του συνολικού Ιατρικού Ιστορικού του ασθενούς, το οποίο περιλαμβάνει όλα τα δεδομένα που συνδέονται άρρηκτα με την ασθένεια ή την υγεία του.
 - Η συνομιλία με τον ασθενή κρίνεται αρκετή για να εξασφαλίσει ο Ιατρός τις απαραίτητες πληροφορίες για την σκιαγράφιση και εκτίμηση της τρέχουσας κλινικής εικόνας του ασθενούς, καθώς και να εκφέρει κρίση σχετικά με τον επείγοντα χαρακτήρα της ή την διαπίστωση συντρέχοντος ιδιαίτερου λόγου για την εξ αποστάσεως παροχή ιατρικής υπηρεσίας

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΙΑΤΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ (Π.Ι.Σ.)

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ 3 & ΥΨΗΛΑΝΤΟΥ • 106 75 ΑΘΗΝΑ • ΤΗΛ.: 210 7258660, 210 7258661, 210 7258662, FAX: 210 7258663
PANHELLENIC MEDICAL ASSOCIATION • 3, PLOUTARCHOU & IPSILANDOU Str., 106 75 ATHENS • HELLAS
www.pis.gr • e-mails: ΚΕΝΤΡΙΚΟ: pisinfo@pis.gr • ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ: pis@pis.gr • ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ: pisref@pis.gr
ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ: pislog@pis.gr • ΔΙΕΘΝΕΣ: pisinter@pis.gr, pisinter1@pis.gr
ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΣΗ: pismember@pis.gr

Ε Λ Λ Η Ν Ι Κ Η Δ Η Μ Ο Κ Ρ Α Τ Ι Α

- Πιθανολογεί εύλογα ότι με την εξ αποστάσεως παροχή ιατρικής υπηρεσίας δεν διακινδυνεύει η ασφάλεια του ασθενούς του και δεν εκτίθεται σε ενδεχόμενα βλάβης η υγεία του.
5. Οι παραπάνω προϋποθέσεις ομοίως ισχύουν και κατά την έκδοση ιατρικών πιστοποιητικών, ιατρικών γνωματεύσεων, καθώς και ιατρικών συνταγών.
6. Ο θεράπων Ιατρός μπορεί κατά την κρίση του να παραπέμπει και τηλεφωνικά τον ασθενή σε ειδικευμένο Ιατρό ή να υποδεικνύει την μεταφορά του σε δομή υγείας.
7. **Ο μη θεράπων Ιατρός** οφείλει σε κάθε περίπτωση:
- Να ενημερώνεται για το συνολικό Ιστορικό του ασθενούς, τόσο το ατομικό όσο και το οικογενειακό με προσωπική του ευθύνη, ανεξάρτητα από κάθε επικοινωνία με τον θεράποντα Ιατρό.
 - Να ζητά και να λαμβάνει από τον ασθενή ενημερωμένη συναίνεση για την πρόσβαση του σε κάθε στοιχείο ιστορικού περιλαμβανομένων των διαγνωστικών εξετάσεων στις οποίες έχει αυτός υποβληθεί όσο και να λαμβάνει πρόσβαση στο αρχείο του ασθενούς (αρχείο ΑΜΚΑ) καθώς και κάθε άλλο στοιχείο χρήσιμο για την διαμόρφωση της κρίσης του.
 - Να είναι επιφυλακτικός ως προς τις κρίσεις και τις γνωματεύσεις του, στις οποίες οφείλει να προβαίνει επίσης με φειδώ
 - Να παραπέμπει τον ασθενή άμεσα σε δομή υγείας εάν δεν είναι δυνατή η εκτίμηση της κλινικής κατάστασης του με ασφάλεια παρά τα δεδομένα που διαθέτει.
8. Ο **ασθενής** έχει υποχρέωση να ενημερώνει τον ιατρό για τα φάρμακα που τυχόν ελάμβανε ή λαμβάνει και να συνεργάζεται με ειλικρίνεια. Ο ασθενής οφείλει να τηρεί τις οδηγίες του ιατρού. Σε περίπτωση κατά την οποία ο Ιατρός κρίνει ότι απαιτείται η φυσική εξέταση του, τότε ο ασθενής οφείλει να συμμορφώνεται με την οδηγία αυτή αμελλητί.

Σε σχέση με την διαχείριση των προσωπικών δεδομένων του ασθενούς τονίζουμε τα εξής:

Ο Ιατρός οφείλει σε κάθε περίπτωση να προστατεύει τα προσωπικά δεδομένα του ασθενούς του και να τηρεί αυστηρά και αποτελεσματικά το ιατρικό απόρρητο. Η παροχή ιατρικών υπηρεσιών εξ αποστάσεως με την χρήση ηλεκτρονικών μέσων διέπεται από το ίδιο πλαίσιο που ισχύει και κατά την φυσική εξέταση στο ιατρείο (η παροχή ιατρικών υπηρεσιών κατά το άρθρο 9 παρ. 2 στοιχ. (η΄) του ΓΚΠΔ και του Κώδικα Ιατρικής Δεοντολογίας) και επομένως ΔΕΝ απαιτείται κατ' αρχήν η συναίνεση του ασθενούς για την επεξεργασία των προσωπικών του δεδομένων καθώς αυτή τεκμαίρεται. Το ίδιο ισχύει και για τις περιπτώσεις επείγοντος χαρακτήρα εφόσον υπερτερεί η διαφύλαξη των ζωτικών συμφερόντων του ασθενούς (άρθρο 9 παρ. 2 στοιχ. γ). Ωστόσο σε περίπτωση που διενεργηθεί πράξη επεξεργασίας που αλλάζει τον αρχικό σκοπό παροχής ιατρικών υπηρεσιών τότε ο ασθενής θα πρέπει να παρέχει ρητή και ελεύθερη συγκατάθεση. (π.χ. σε περίπτωση που πρόκειται να γίνει διαβίβαση των δεδομένων του σε άλλο ιατρό ή φορέα).

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΙΑΤΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ (Π.Ι.Σ.)

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ 3 & ΥΨΗΛΑΝΤΟΥ • 106 75 ΑΘΗΝΑ • ΤΗΛ.: 210 7258660, 210 7258661, 210 7258662, FAX: 210 7258663
PANHELLENIC MEDICAL ASSOCIATION • 3, PLOUTARCHOU & IPSILANDOU Str., 106 75 ATHENS • HELLAS
www.pis.gr • e-mails: KENTRIKO: pisinfo@pis.gr • ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ: pis@pis.gr • ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ: pisref@pis.gr
ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ: pislog@pis.gr • ΔΙΕΘΝΕΣ: pisinter@pis.gr, pisinter1@pis.gr
ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΣΗ: pismember@pis.gr

Ε Λ Λ Η Ν Ι Κ Η Δ Η Μ Ο Κ Ρ Α Τ Ι Α

Τα δεδομένα του ασθενούς που συλλέγονται από τον ιατρό θα πρέπει να είναι σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, γεγονός που σημαίνει ότι δεν θα πρέπει να ζητούνται περισσότερα δεδομένα από αυτά που είναι απαραίτητα για την παροχή της ιατρικής υπηρεσίας στην κάθε περίπτωση ξεχωριστά και κατά την κρίση του ιατρού προκειμένου αυτός να καταλήξει σε ασφαλές συμπέρασμα, λαμβάνοντας υπόψη της εγγενείς δυσκολίες της εξ αποστάσεως παροχής ιατρικής υπηρεσίας.

Ο Ιατρός και στην περίπτωση τηλεφωνικής παροχής υπηρεσίας θα πρέπει να τηρεί αρχείο με τα δεδομένα του ασθενούς σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία είτε σε έγχαρτη είτε σε ηλεκτρονική μορφή και ο ασθενής έχει δικαίωμα πρόσβασης στα δεδομένα του.

Σε περίπτωση που γίνεται αποστολή προσωπικών δεδομένων του ασθενούς π.χ. εξετάσεων/γνωματεύσεων μέσω email, τα δεδομένα θα πρέπει να στέλνονται κρυπτογραφημένα με το κλειδί να αποστέλλεται στον ασθενή ή στον θεράποντα εξουσιοδοτημένο ιατρό με άλλο μέσο.

Το δικαίωμα στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα δεν είναι απόλυτο, πρέπει να εκτιμάται σε σχέση με τη λειτουργία του στην κοινωνία και να σταθμίζεται σε σχέση με άλλα θεμελιώδη δικαιώματα, όπως η ζωή και η υγεία. Η νομοθεσία περί προσωπικών δεδομένων δεν μπορεί αποτελέσει τροχοπέδη στην αντιμετώπιση της κρίσης του COVID-19. **Η διαφύλαξη της υγείας του ασθενούς, ιδιαίτερα σε περίοδο υγειονομικής κρίσης, όπως η σημερινή, είναι υπέρτερη.**

Για τον Π.Ι.Σ.

Ο Πρόεδρος
Ο Γενικός Γραμματέας

Δρ Αθανάσιος Α. Εξαδάκτυλος
Πλαστικός Χειρουργός

Δρ Γεώργιος Ι. Ελευθερίου
Αγγειοχειρουργός

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΙΑΤΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ (Π.Ι.Σ.)

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ 3 & ΥΨΗΛΑΝΤΟΥ • 106 75 ΑΘΗΝΑ • ΤΗΛ.: 210 7258660, 210 7258661, 210 7258662, FAX: 210 7258663
PANHELLENIC MEDICAL ASSOCIATION • 3, PLOUTARCHOU & IPSILANDOU Str., 106 75 ATHENS • HELLAS
www.pis.gr • e-mails: ΚΕΝΤΡΙΚΟ: pisinfo@pis.gr • ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ: pis@pis.gr • ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ: pisref@pis.gr
ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ: pislog@pis.gr • ΔΙΕΘΝΕΣ: pisinter@pis.gr, pisinter1@pis.gr
ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΣΗ: pismember@pis.gr

Προς

Υπουργό Υγείας κ. Βασίλειο Κικίλια

Κοινοποίηση:

Υφυπουργό Υγείας κ. Βασίλειο Κοντοζαμάνη

Γ.Γ. Δημόσιας Υγείας κ. Παναγιώτη Πρεζεράκο

Γ.Γ. Υπηρεσιών Υγείας κ. Ιωάννη Κωτσιόπουλο

Πανελλήνιο Ιατρικό Σύλλογο

Αρ. Πρωτοκόλλου: 7904/12-05-2020

Αθήνα, 12 Μαΐου 2020

Θέμα: Αναγκαιότητα νομοθετικής ρύθμισης για αστική και ποινική ευθύνη για την εξ αποστάσεως παροχή ιατρικών υπηρεσιών

Αξιότιμε κύριε Υπουργέ,

Λαμβάνοντας υπόψη τις επικρατούσες συνθήκες και αποφάσεις σχετικά με την αντιμετώπιση της πανδημίας Covid-19 στη χώρα μας και με αφορμή την πρόσφατη επιστολή του Πανελληνίου Ιατρικού Συλλόγου με αριθμό πρωτοκόλλου 5420/14-04-2020 (επισυνάπτεται) στην οποία αναφέρονται αναλυτικά συστάσεις για την παροχή ιατρικών υπηρεσιών από απόσταση, ζητούμε να υπάρξει άμεση νομοθετική πράξη για τη ρύθμιση της αστικής και ποινικής ευθύνης των ιατρών μας για την εξ αποστάσεως παροχή ιατρικών υπηρεσιών, ώστε να διευκολυνθεί η παροχή ολοκληρωμένης φροντίδας, στο πλαίσιο της αποτελεσματικής τήρησης των κανόνων προφύλαξης από την ασθένεια Covid-19.

Με εκτίμηση,

Οι υπογράφουσες επιστημονικές εταιρείες

Ελληνική Αιματολογική Εταιρεία

Ελληνική Ενδοκρινολογική Εταιρεία-Πανελλήνια Ένωση Ενδοκρινολόγων

Ελληνική Εταιρεία Ακτινοθεραπευτικής Ογκολογίας

Ελληνική Εταιρεία Γενικής/ Οικογενειακής Ιατρικής

Ελληνική Εταιρεία Εσωτερικής Παθολογίας

Ελληνική Εταιρεία Ιατρικής της Εργασίας και Περιβάλλοντος

Ελληνική Εταιρεία Κλινικής Κυτταρολογίας

Ελληνική Εταιρεία Κοινωνικής Ιατρικής

Ελληνική Εταιρεία Παθολογικής Ανατομικής

Ελληνική Εταιρεία Πλαστικής, Επανορθωτικής & Αισθητικής Χειρουργικής

Ελληνική Εταιρεία Υπέρτασης

Ελληνική Εταιρεία Φυσικής Ιατρικής και Αποκατάστασης

Ελληνική Εταιρεία Χειρουργών Θώρακος, Καρδίας & Αγγείων

Ελληνική Εταιρεία Αλλεργιολογίας και Κλινικής Ανοσιολογίας

Ελληνική Καρδιολογική Εταιρεία

Ελληνική Νευροχειρουργική Εταιρεία

Ελληνική Νεφρολογική Εταιρεία

Ελληνική Ουρολογική Εταιρεία

Ελληνική Οφθαλμολογική Εταιρεία

Ελληνική Παιδιατρική Εταιρεία

Ελληνική Ρευματολογική Εταιρεία & Επαγγελματική Ένωση Ρευματολόγων Ελλάδος

Ελληνική Χειρουργική Εταιρεία

Ελληνική Ψυχιατρική Εταιρεία

Εταιρεία Ογκολόγων Παθολόγων Ελλάδας

Παιδοψυχιατρική Εταιρεία Ελλάδος - Ένωση Ψυχιάτρων Παιδιών & Εφήβων

Πανελλήνια Εταιρεία Ωτορινολαρυγγολογίας Χειρουργικής Κεφαλής και Τραχήλου